

1. søndag efter Trinitatis

Tid og sted: 18/6 2017 kl. 9 og 10.30 i Højen og Ødsted

Salmevalg

Vågn op og slå på dine strenge, 745

O Jesus, du al nådens væld, 684

De dybeste lag i mit hjerte, 28

Far, verden, far vel, 615

Solen stråler over vang, 724

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas

Jesus sagde: ”Der var en rig mand, som klædte sig i purpur og fint linned og hver dag levede i fest og pragt. Men en fattig mand ved navn Lazarus lå ved hans port, fuld af sår, og ønskede kun at spise sig mæt i det, der faldt fra den riges bord, og hundene kom tilmed og slikkede hans sår. Så døde den fattige, og han blev af englene båret hen i Abrahams skød. Også den rige døde og blev begravet. Da han slog øjnene op i dødsriget, hvor han pintes, ser han Abraham langt borte og Lazarus i hans skød. Fader

Abraham! råbte han, forbarm dig over mig og send Lazarus, så han kan dyppe spidsen af sin finger i vand og læske min tunge, for jeg pines i disse luer. Men Abraham svarede: Barn, husk på, at du fik dit gode, mens du levede, og Lazarus på samme måde det onde; nu trøstes han her, mens du pines. Desuden er der lagt en dyb kløft mellem os og jer, for at de, som vil herfra over til jer, ikke skal kunne det, og de heller ikke skal komme over til os derovrefra. Da sagde han: Så beder jeg dig, fader, at du vil sende ham til min fars hus, for jeg har fem brødre, for at han kan advare dem, så ikke også de kommer til dette pinested. Men Abraham svarede: De har Moses og profeterne, dem kan de høre. Nej, fader Abraham! sagde han, men kommer der en til dem fra de døde, vil de omvende sig. Abraham svarede: Hvis de ikke hører Moses og profeterne, vil de heller ikke lade sig overbevise, selv om en står op fra de døde.”

Prædiken

Da nazisterne hentede kommunisterne,
tav jeg; jeg var jo ikke kommunist.

Da de indespærrede socialdemokraterne,
tav jeg; jeg var jo ikke socialdemokrat.

Da de hentede fagforeningsfolkene,
protesterede jeg ikke; jeg var jo ikke fagforeningsmand.

Da de hentede jøderne,
protesterede jeg ikke; jeg var jo ikke jøde.

Da de hentede *mig*,
var der ingen tilbage til at protestere

Det er et digt af den tyske præst og modstandsmand, Martin Niemöller. Fortællingen om den rige mand og Lazarus og digtet peger på spørgsmål, som vi må kæmpe med: Hvorfor ser jeg tavst til, når de slæber naboen væk? Hvorfor ænser jeg ikke den fattige Lazarus, der ligger foran min dør?

Hvis der findes noget svar, må det være dette: Fordi jeg er optaget af mit eget! Derfor ser jeg tavs til. Derfor ænser jeg ikke Lazarus.

I fortællingen om den rige mand og Lazarus er der to verdener. Den verden, vi kender, og den mytologiske verden. De to verdener står i gensidig spænding. Den ene verden kan ikke forstås uden den anden. Og kristendommen hævder, at sådan er det også med vores verden. Der er menneskers verden og der er Guds verden; og ingen af de to verdener giver mening uden den anden verden. Verdenerne er gensidigt afhængige af hinanden.

Tidligere sagde man nedsættende om Guds verden, at den var ren mytologi og konstrueret af mennesker for at kompensere for tab, nederlag eller uretfærdighed – sådan som Lazarus bliver kompenseret, da han trøstes i Abrahams skød. Men selv hvis vi kunne reducere Guds verden til noget så banalt, så ville denne fortælling stadig sige noget meget sandt om menneskelivet. Det er samtidig tankevækkende, hvordan denne idé om, at Guds verden er ren mytologi og uden forbindelse til den virkelige virkelighed er opstået blandt alle dem, der er rige, og som klæder sig i purpur og fint linned, og hver dag lever i fest og pragt.

Men jeg tror, at selv os, der lever på et sted, hvor Guds verden nemt bliver glemt, fordi vi har så meget, er begyndt at forstå, at der er tidspunkter i livet og der sker ting i verden, hvor alt det vi ved, ikke er nok. Det er tidspunkter, hvor vi har brug Guds verden for at kunne leve i menneskers verden.

I fortællingen om den rige mand og Lazarus, er den mytologiske verden en korrektion af den barske virkelighed. Her er det som om, at regnskabet skal gå op i det hinsides. Der skal skabes en slags kosmisk balance, så retfærdigheden kommer til at bestemme, hvordan livet former sig efter døden. På den måde peger fortællingen på ansvaret for de fattige og undertrykte. Det ansvar, siger fortællingen, kan ingen løbe fra; før eller siden kommer dommens time, og da er det for sent. Da mærker vi, hvad det vil sige kun at være optaget af sit eget: Det vil sige, at man er alene, overladt til sig selv, når dommens time kommer. Lignelsens kosmiske balance siger: hvis du overlader den fattige til sig selv, så er du dårligt hjulpen den dag, nøden rammer *dig*.

Spørgsmålene bliver ikke mindre presserende: Hvorfor ser jeg tavs til, når de slæber naboen væk? Hvorfor ænser jeg ikke den fattige Lazarus, der ligger foran min dør?

Det er jo *ikke* fordi, vi *ikke* bliver eksponeret for nøden i verden. Vi ser den ofte i nyhederne, og det hænder måske også, at vi møder en nødlidende nabo. Der er mange former for nød; meget fysisk nød er åbenlys: Hjemløshed, krig, visse sygdomme. Andre former for nød er næsten umulige at få øje på, måske fordi dem, der lider, helst vil skjule deres lidelse. Det er skamfuldt at være en fiasko. Men ikke desto mindre er vi kaldet til at have blik for nøden i livet omkring os og handle på den. Og alligevel er der dage, hvor vi ser nøden, men vælger at ignorere den. Der er mange af de dage. Og det kan være voldsomt at indse, at hver eneste gang vi vælger at ignorere nøden, så er der en konsekvens, for dem, der lider.

En af de store udfordringer med kristendommen er, at den ikke giver nogen klare anvisninger for os. Kristendommen siger alene, at vi er kaldet til et liv i næstekærlighed. Men der findes ikke bestemte love og regler for, *hvordan* jeg

bør handle i forhold til min næste; der findes ikke bestemte gerninger, som altid i Guds øjne vil være et udtryk for genuin omsorg for og kærlighed til næsten.

Derfor er der også en alternativ vej til den retfærdighedens vej, som vi bliver præsenteret for i fortællingen om den rige mand og Lazarus. Den vej er Jesus Kristus. Det er efterfølgelsens vej. Efterfølgelsens vej siger, at vi skal gå længere, end vi er i stand til. Vi skal følge Jesus selv på de veje, hvor alle andre falder fra. Vi skal opgive at være optaget af vores eget – for kristendom er at være optaget af vores næste; af medmennesket; af naboen; af den nødlidende...

Da nazisterne hentede kommunisterne,
tav jeg; jeg var jo ikke kommunist.

Da de indespærrede socialdemokraterne,
tav jeg; jeg var jo ikke socialdemokrat.

Da de hentede fagforeningsfolkene,
protesterede jeg ikke; jeg var jo ikke fagforeningsmand.

Da de hentede jøderne,
protesterede jeg ikke; jeg var jo ikke jøde.

Da de hentede mig,
var der ingen tilbage til at protestere

Ser det nu ikke temmelig sort ud for os, der tier? Os, der er mere optaget af vores eget. Fortællingen peger jo på, at den rige mand pines i dødsriget. Kan vi forvente, at vi skal pines i de samme flammer?

Fortællingen antyder, at der er sket en formidling mellem menneskers verden og Guds verden. I det mytologiske dødsrige er der ikke plads til frelsen. Det er fortællingens præmis. Det mytologiske dødsrige kender ikke til den mand, der er stået op fra de døde. I fortællingen antyder Abraham den mulighed: Hvis de ikke hører Moses og profeterne, vil de heller ikke lade sig overbevise, *selv om én står op fra de døde*. Jesus Kristus er formidlingen mellem menneskers verden og Guds verden; Jesus Kristus er vejen over det svælgende dyb, der adskiller den rige mand fra Lazarus. Jeg talte om efterfølgelsens vej, der er så radikal, at vi ikke kan gå den; derfor går Jesus Kristus den selv for os. Det betyder ikke, at vi er kaldet til at være ligeglade med efterfølgelsen; men det betyder, at vi er kaldet til ikke at frygte. Vi er kaldet til at handle frit. Vi er kaldet til at

fejle; til at ”synde tappert”, som Martin Luther kaldte det. Vi er kaldet til at stole på, at Guds og menneskers verden ikke længere er adskilt. For da ville det se temmelig sort ud for os, der tier. Os, der er mere optaget af vores eget, og som ikke protesterede, da nazisterne hentede jøderne. Os der ikke protesterede, da et kollektivt EU vendte øjnene bort fra de druknende flygtninge. Eller da vi slog øjnene ned og gik tavse forbi den nødlidende nabo. Vi har meget at takke denne Kristus for. Amen